

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 14. júna 2007*

Vo veci C-64/06,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES podaný Obvodním soudem pro Prahu 3 (Česká republika) z 24. novembra 2005 a doručený Súdnu dvoru 6. februára 2006, ktorý súvisí s konaním:

Telefónica O2 Czech Republic, a.s., predtým Český Telecom, a.s.,

proti

Czech On Line, a.s.,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia P. Kūris (spravodajca), K. Schiemann, J. Makarczyk a L. Bay Larsen,

* Jazyk konania: čeština.

generálny advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
tajomník: J. Swedenborg, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 1. februára 2007,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Telefónica O2 Czech Republic, a.s., v zastúpení: J. Procházková, právnička,

— Czech On Line, a.s., v zastúpení: V. Horáček, advokát,

— česká vláda, v zastúpení: T. Boček, splnomocnený zástupca,

— holandská vláda, v zastúpení: H. G. Sevenster a C. ten Dam, splnomocnené zástupkyne,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: M. Shotter a P. Ondrůšek, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 27. februára 2007,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení (prístupovej smernice) (Ú. v. ES L 108, s. 7; Mim. vyd. 13/029, s. 323, ďalej len „prístupová smernica“), ako aj smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcovej smernice) (Ú. v. ES L 108, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349, ďalej len „rámcová smernica“).

- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami Telefónica O2 Czech Republic, a.s., predtým Český Telecom, a.s., (ďalej len „TO2“), a Czech On Line, a.s. (ďalej len „COL“) týkajúceho sa zamietnutia žiadosti spoločnosti COL o rozšírenie existujúcej spolupráce na širokopásmový vysokorýchlostný internet („Asymmetric Digital Subscriber Line“, ďalej len „ADSL“) spoločnosťou TO2.

Právny rámec

Právo Spoločenstva

- 3 Článok 27 rámcovej smernice definuje prechodné opatrenia takto:

„Členské štáty zachovávajú všetky povinnosti podľa vnútroštátneho práva uvedené v článku 7 [prístupovej smernice] a článku 16 smernice 2002/22/ES (smernica

o univerzálnej službe) do doby prijatia rozhodnutia národného regulačného orgánu týkajúceho sa týchto povinností, v súlade s článkom 16 tejto smernice.

Prevádzkovatelia pevných verejných telefónnych sietí, ktorí boli národnými regulačnými orgánmi určení ako prevádzkovatelia s významným vplyvom na trhu prevádzkovania pevných verejných telefónnych sietí a služieb podľa prílohy I, časti 1 smernice 97/33/ES [Európskeho parlamentu a Rady z 30. júna 1997 o prepojení v telekomunikáciách v súvislosti so zabezpečením univerzálnej služby a interoperability prostredníctvom uplatňovania princípov otvorenej siete (ONP) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 199, 26.7.1997, s. 32), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/61/ES z 24. septembra 1998 (Ú. v. ES L 268, s. 37, ďalej len ‚smernica 97/33‘)] alebo smernice 98/10/ES [Európskeho parlamentu a Rady z 26. februára 1998 o uplatnení ustanovení o otvorenej sieti (ONP) na telefónnu hlasovú službu a o univerzálnej službe pre telekomunikácie v konkurenčnom prostredí [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 101, s. 24)], sa naďalej považujú za ‚notifikovaných prevádzkovateľov‘ na účely nariadenia (ES) č. 2887/2000, do doby dokončenia postupu analýzy trhu uvedeného v článku 16. Potom sa prestanú považovať za ‚notifikovaných prevádzkovateľov‘D na účely uvedeného nariadenia.“

- 4 Článok 7 prístupovej smernice nazvaný „Prehodnotenie predchádzajúcich povinností týkajúcich sa prístupu a prepojenia“ stanovuje:

„1. Členské štáty zachovávajú všetky povinnosti podnikov poskytujúcich verejnú komunikačnú sieť a/alebo služby týkajúce sa prístupu a prepojenia, ktoré boli platné pred dátumom nadobudnutia účinnosti tejto smernice podľa článkov 4, 6, 7, 8, 11, 12 a 14 [smernice 97/33], článku 16 smernice 98/10/ES a článku 7 a 8 smernice 92/44/ES dotedy, kým sa tieto povinnosti neprehodnotia a neprijme sa rozhodnutie v súlade s článkom 3.

2. Komisia oznámi príslušné trhy, ktorých sa majú týkať povinnosti uvedené v bode 1 v prvom odporúčaní o príslušných trhoch produktov a služieb a rozhodnutí identifikujúcom nadnárodné trhy, ktoré sa má prijať v súlade s bodom 15 [rámцovej smernice].

3. Členské štáty zabezpečia, aby, čo najskôr po nadobudnutí účinnosti tejto smernice a potom v pravidelných časových úsekoch, národné regulačné orgány vykonali analýzu trhu v súlade s článkom 16 [rámцovej smernice], aby sa zistilo, či je potrebné zachovať, zmeniť a doplniť alebo zrušiť tieto povinnosti. Strany ovplyvnené takouto zmenou a doplnením alebo zrušením povinností sú o tom v primeranej lehote informované.“

Vnútroštátne právo

5 § 37 zákona č. 151/2000 o telekomunikáciách (zákon č. 151/2000 Sb. o telekomunikáciách, ďalej len „zákon č. 151/2000“), ktorý mení a dopĺňa ďalšie zákony, stanovuje:

„1. Prevádzkovatelia verejných telefónnych sietí alebo poskytovatelia telekomunikačnej služby prenájmu okruhov, ktorí majú významný podiel na relevantnom trhu, sú povinní vyhovieť žiadostiam oprávnených poskytovateľov telekomunikačných služieb o prístup k nim prevádzkovej sieti (ďalej len ‚prístup k sieti‘).

2. Prevádzkovatelia verejných telekomunikačných sietí a poskytovatelia verejných telekomunikačných služieb, ktorí kontrolujú prístup najmenej k jednému koncovému bodu siete identifikovanej jedným alebo viacerými číslami v číslovacích plánoch, ako

aj poskytovatelia verejnej telekomunikačnej služby prenájmu telekomunikačných okruhov vedúcich do priestorov používaných užívateľom sú povinní, ak o to požiada iný prevádzkovateľ alebo poskytovateľ vykonávajúci príslušnú telekomunikačnú činnosť, umožniť tomuto žiadateľovi priame alebo nepriame prepojenie nimi prevádzkovaných telekomunikačných sietí (ďalej len „prepojenie sietí“). Prístup k sieti sa uskutoční na náklady žiadateľa a za protináhradu.

3. Prístup k sieti sa zabezpečí na základe písomnej zmluvy uzavretej medzi prevádzkovateľom verejnej telekomunikačnej siete a poskytovateľom verejných telekomunikačných služieb, prepojenie sietí sa zabezpečí na základe písomnej zmluvy uzavretej medzi prevádzkovateľmi verejných telekomunikačných sietí navzájom.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 6 TO2 a COL sú telekomunikační operátori, ktorí 29. januára 2001 uzavreli zmluvu o prepojení svojich verejných pevných telekomunikačných sietí. Dňa 3. februára 2003 druhá uvedená spoločnosť navrhla prvej uvedenej spoločnosti uzavretie dodatku k tejto zmluve, a to, aby sa ich siete prepojili tiež na účely poskytovania ADSL. TO2 však v *Telekomunikačnom vestníku* zverejnil len ponuku prístupu k infraštruktúre svojej siete využívajúcej túto technológiu, hoci zákon č. 151/2000 mu ukladal povinnosť zverejniť ponuku prepojenia siete.

- 7 Pretože k dohode nedošlo, COL sa obrátil na Český telekomunikační úřad (český regulačný orgán v odvetví telekomunikácií, ďalej len „regulačný orgán“), ktorý rozhodnutím z 30. apríla 2004 vyhovel jeho žiadosti na základe zákona č. 151/2000. Po odvolaní sa pred predsedom tohto orgánu bolo uvedené rozhodnutie zrušené z vecných a faktických dôvodov a vec bola vrátená regulačnému orgánu. Tento orgán 14. septembra 2004 znovu rozhodol v prospech COL a účastníkom konania vo veci samej uložil povinnosť uzavrieť dodatok k zmluve o prepojení na pokrytie služieb ADSL.
- 8 Predseda regulačného orgánu 20. januára 2005 zamietol opätovné odvolanie TO2. Toto rozhodnutie sa stalo konečné a vykonateľné.
- 9 Český občiansky súdny poriadok za týchto okolností umožňuje podanie žaloby o neplatnosť pred súdom rozhodujúcim v občianskom súdnom konaní, v tomto prípade pred Obvodným súdom pre Prahu 3.
- 10 Podľa tohto súdu TO2 tvrdí, že rozhodnutie regulačného orgánu je v rozpore s Európskou dohodou zakladajúcou pridruženie medzi Európskymi spoločnosťami a ich členskými štátmi na jednej strane a Českou republikou na strane druhej, schválenou rozhodnutím Rady a Komisie 94/910/ESUO, ES, Euratom z 19. decembra 1994 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 360, s. 1), ako aj s prístupovou a rámcovou smernicou a smernicou 97/33.
- 11 Za týchto okolností Obvodný súd pre Prahu 3 rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Bol [regulačný orgán] oprávnený uložiť vo forme správneho rozhodnutia po 1. máji 2004, teda po pristúpení Českej republiky k Európskym spoločnostiam,

telekomunikačnému podniku s významným (dominantným) vplyvom na telekomunikačnom trhu povinnosť uzavrieť zmluvu o prepojení jeho siete s iným operátorom?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná:

Bol na to [regulačný orgán] oprávnený len za podmienok stanovených v článku 8 ods. 2 [prístupovej smernice], teda na základe predchádzajúcej analýzy trhu vykonanej v súlade s článkom 16 [rámцovej smernice] a na základe predchádzajúceho postupu opísaného v článkoch 6 a 7 [rámцovej smernice], alebo <(napríklad podľa odôvodnenia č. 15, článku 3, článku 4 ods. 1, článku 5 ods. 1 písm. a), článku 5 ods. 4 a článku 10 ods. 1 a 2 [prístupovej smernice]> tak mohol urobiť aj bez predchádzajúcej analýzy trhu?

3. Má skutočnosť, že žiadosť konkrétneho operátora o vydanie rozhodnutia ukladajúceho povinnosť prepojenia jeho siete so sieťou operátora s významným (dominantným) vplyvom na telekomunikačnom trhu bola [regulačnému orgánu] doručená a konanie o tejto žiadosti sa pred týmto orgánom z rozhodujúcej časti uskutočnilo pred 1. májom 2004, teda pred pristúpením Českej republiky k Európskym spoločenstvám, vplyv na odpoveď na druhú otázku?
4. Pokiaľ v čase, keď nastali okolnosti prípadu vo veci samej, t. j. v období od 1. mája 2004 do 30. apríla 2005, Česká republika neprebrala v dostatočnej miere vyššie uvedené smernice, je možné priame uplatnenie [rámцovej] a [prístupovej] smernice, a teda

- a) sú tieto smernice (alebo niektorá z nich) bezvýhradné a dostatočne presné nato, aby ich súd mohol uplatniť miesto vnútroštátneho zákona?
- b) je operátor s významným (dominantným) vplyvom na telekomunikačnom trhu oprávnený (má aktívnu legítimáciu) dovoľávať sa v dôsledku nenáležitého prebratia [prístupovej] a [rámcovej] smernice ich priameho účinku a zaručujú tieto smernice (alebo niektorá z nich) ochranu záujmov tohto operátora, ktorý odmietol uzavrieť zmluvu o prepojení (pre služby ADSL) s inými vnútroštátnymi telekomunikačnými operátormi (a podľa stanoviska [regulačného orgánu], ktoré musí byť predmetom súdneho preskúmania, tento operátor koná v rozpore s cieľmi nového regulačného rámca)?
- c) môže sa ten istý operátor dovoľávať priameho účinku v nedostatočnej miere prebratých smerníc (alebo niektorej z nich), ak (aj pri splnení podmienok uvedených v smerniciach) [regulačný orgán] vo svojich rozhodnutiach vždy rozhoduje o konkrétnych podmienkach prepojenia sietí operátorov a ukladá teda konkrétne povinnosti jednotlivcom?“

O opätovnom otvorení ústnej časti konania

¹² TO2 návrhom podaným do kancelárie Súdneho dvora 9. marca 2007 navrhol opätovné otvorenie ústnej časti konania, ktorá skončila 27. februára 2007 po prednesení návrhov generálneho advokáta.

- 13 Na podporu uvedeného návrhu TO2 tvrdí, že generálny advokát skúmal vo svojich návrhoch tvrdenia, ktoré účastníkom konania vo veci samej neboli predložené, najmä tvrdenie založené na priamom účinku pozitívnej povinnosti vykonať analýzu trhu, pričom spor sa týka negatívnej povinnosti nerozhodnúť o povinnosti prepojenia bez toho, aby sa taká analýza vykonala.
- 14 Treba pripomenúť, že Súdny dvor môže v súlade s článkom 61 svojho rokovacieho poriadku bez návrhu, na návrh generálneho advokáta alebo tiež na návrh účastníkov konania nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania, ak usúdi, že nemá dostatok informácií, alebo že vec má byť rozhodnutá na základe tvrdenia, ktoré strany vzájomne neprerokovali (rozsudok z 18. júna 2002, Philips, C-299/99, Zb. s. I-5475, bod 20).
- 15 Súdny dvor sa domnieva, že otázka priameho účinku predmetných ustanovení vo veci samej bola vznesená vo štvrtej otázke vnútroštátneho súdu a že disponuje všetkými informáciami potrebnými na jej zodpovedanie.
- 16 Preto treba návrh na opätovné otvorenie ústnej časti konania podaný TO2 zamietnuť.

O právomoci Súdneho dvora

- 17 Česká vláda predovšetkým tvrdí, že Súdny dvor nie je príslušný na zodpovedanie všetkých predložených otázok, pretože skutkové okolnosti vo veci samej nastali pred prístupím Českej republiky k Európskej únii.

- 18 Na pojednávání sa TO2, COL a Komisia domnievali, že Súdny dvor je príslušný *rationae temporis*, a to jednak z dôvodu, že hoci okolnosti vo veci samej zjavne začali v priebehu mesiaca februára 2003, pokračovali až do vydania rozhodnutia predsedu regulačného orgánu 20. januára 2005, a jednak z dôvodu, že podľa českých právnych predpisov bolo rozhodnutie z 30. apríla 2004 zrušené, pričom nové rozhodnutie bolo vydané 20. januára 2005. TO2 navyše upresňuje, že posledné uvedené rozhodnutie, ktoré je konštitutívnej, a nie deklaratórnej povahy, nemá za účel autoritatívnym spôsobom konštatovať povinnosti vzniknuté z okolností, ktoré nastali predtým, ale položiť základy budúcich právnych povinností.
- 19 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že žiadosť COL predložená regulačnému orgánu na účely uloženia TO2 povinnosti poskytnúť mu prepojenie so sieťou ADSL bola preskúmaná a vyústila do rozhodnutia tohto orgánu z 30. apríla 2004, t. j. pred pristúpením Českej republiky k Únii.
- 20 Toto rozhodnutie však bolo zrušené 9. septembra 2004 a nové rozhodnutie bolo vydané 14. septembra 2004. Posledné uvedené rozhodnutie bolo na základe odvolania potvrdené predsedom regulačného orgánu 20. januára 2005. Účastníci konania sa domnievajú, že toto rozhodnutie sa stalo konečným a vykonateľným k tomuto dňu.
- 21 Bez toho, aby bolo potrebné preskúmať dôsledky zrušenia rozhodnutia podľa českého práva, treba poukázať jednak na to, že napadnuté rozhodnutie vo veci samej bolo vydané po pristúpení Českej republiky k Únii a že upravuje situáciu do budúcnosti, a nie do minulosti, a jednak na to, že vnútroštátny sudca položil Súdnemu dvoru otázku týkajúcu sa právnej úpravy Spoločenstva uplatniteľnej vo veci samej.
- 22 Keďže sa prejudiciálne otázky týkajú výkladu práva Spoločenstva, Súdny dvor rozhoduje bez toho, aby sa v zásade musel zaoberať okolnosťami, ktoré viedli vnútroštátne

súdy k položeniu otázok a za ktorých zamýšľajú uplatniť ustanovenia práva Spoločenstva, o ktorých výklad požiadali (rozsudok z 5. decembra 1996, Reisdorf, C-85/95, Zb. s. I-6257, bod 15).

- 23 Inak by to bolo len v prípade, ak buď ustanovenie práva Spoločenstva, o ktorého výklad bol Súdny dvor požiadaný, nemožno uplatniť na okolnosti vo veci samej, ktoré nastali pred prístupím nového členského štátu k Únii (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. januára 2006, Ynos, C-302/04, Zb. s. I-371, body 35 a 36), alebo je zjavné, že uvedené ustanovenie nemožno uplatniť (pozri rozsudok Reisdorf, už citovaný, bod 16).
- 24 V tomto prípade však to tak nie je. Súdny dvor je teda príslušný na výklad vyššie uvedených smerníc a je namieste odpovedať na otázky položené vnútroštátnym súdom.

O prejudiciálnych otázkach

- 25 Prvú, druhú a tretiu otázku, v ktorých sa vnútroštátny súd v zásade pýta, či bol regulačný orgán, vzhľadom na ustanovenia práva Spoločenstva platné po 1. máji 2004, oprávnený uložiť telekomunikačnému podniku s významným vplyvom na telekomunikačnom trhu povinnosť uzavrieť zmluvu o prepojení jeho siete so sieťou iného operátora, je vhodné skúmať spoločne.

- 26 V tejto súvislosti treba vzhľadom na ustanovenia článku 27 rámcovej smernice a článku 7 ods. 1 prístupovej smernice týkajúce sa prechodných ustanovení, ktoré možno uplatniť nezávisle od prebratia týchto smerníc, upresniť, že smernica 97/33, o ktorej je zrejmé, že do českého práva bola prebratá zákonom č. 151/2000, naďalej vytvára účinky, pokiaľ je to potrebné.
- 27 Preto, ako to oprávnene tvrdí Komisia, regulačný orgán mohol zasiahnuť podľa smernice 97/33.
- 28 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že na prvú, druhú a tretiu otázku treba odpovedať tak, že podľa prechodných ustanovení prístupovej a rámcovej smernice bol regulačný orgán oprávnený preskúmať povinnosť telekomunikačného podniku s významným vplyvom na trhu v zmysle smernice 97/33 uzavrieť zmluvu o prepojení jeho siete so sieťou iného operátora po 1. máji 2004 podľa ustanovení smernice 97/33.
- 29 Vzhľadom na odpoveď danú na prvú, druhú a tretiu otázku, netreba odpovedať na štvrtú otázku.

O trovách

- 30 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Podľa prechodných ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení (prístupovej smernice) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (Rámcovej smernice) bol Český telekomunikačný úrad oprávnený preskúmať povinnosť telekomunikačného podniku s významným vplyvom na trhu v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/33/ES z 30. júna 1997 o prepojení v telekomunikáciách v súvislosti so zabezpečením univerzálnej služby a interoperability prostredníctvom uplatňovania princípov otvorenej siete (ONP), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/61/ES z 24. septembra 1998, uzavrieť zmluvu o prepojení jeho siete so sieťou iného operátora po 1. máji 2004 podľa ustanovení smernice 97/33 v znení jej zmien a doplnení.

Podpisy